

PLANBESKRIVNING

Ändring av detaljplan för
Alfred Nobels torg
Samrådstitid 13 juni – 4 juli 2024

ÄRENDEINFORMATION

Alfred Nobels torg
Diarienummer: SBN 2021-00250
Planuppdrag: 2021-11-17
Laga kraft: xx xx xx
Internt plannummer: xx
Aktnummer: xx

PLANHANDLINGAR:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Fastighetsförteckning

VAD ÄR EN DETALJPLAN?

En detaljplan är ett juridiskt bindande dokument som anger hur mark- och vattenområden får utformas och användas inom ett avgränsat område. Det gäller till exempel både när det ska byggas ny bebyggelse och när bebyggelse ska förändras eller bevaras. Om en detaljplan gäller för ett avgränsat område har den en avgörande roll för bland annat bygglovsprövningar.

PROCESSEN

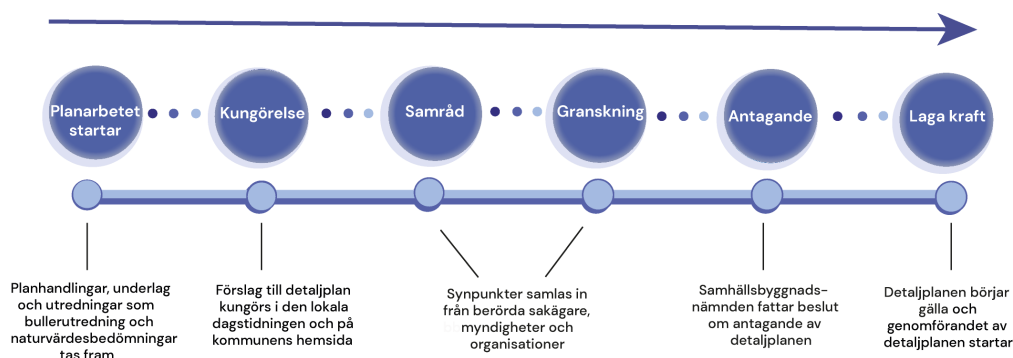
Hur kommunen går till väga för att ta fram en detaljplan skiljer sig åt beroende på vilket förfarande som används: begränsat-, standard- eller utökat förfarande, PBL (2010:900). Det vanligaste är standardförfarandet där planen går ut på samråd och granskning innan den antas av Samhällsbyggnadsnämnden. Vid ett begränsat förfarande genomförs ingen granskning. Vid ett utökat förfarande tillkommer bl.a. krav på hur planarbetet ska kommuniceras till allmänheten och hur lång granskningstiden ska vara.

Under planprocessen tas ett planförslag fram bestående av plankarta samt planbeskrivning och ibland även olika utredningar. Vid samråd och granskning får medborgare och kommunala förvaltningar, statliga myndigheter, fastighetsägare, organisationer med flera möjligheter att lämna synpunkter. Synpunkterna tas sedan med som underlag i det fortsatta planarbetet.

FÖRFARANDE

Ändring av detaljplanen handläggs med ett *utökat förfarande* i enlighet med Plan- och bygglagen 5 kap. 7 § då planförslaget vara av betydande allmänt intresse.

Den som vill lämna synpunkter på planförslaget kan göra det under det tre veckor långa samrådsskedet. Inkomna synpunkter från samrådsskedet dokumenteras i en samrådsredogörelse, som ligger till grund för en revidering av planförslaget. Efter samrådsskedet inleds ett minst tre veckor långt granskningsskede, som syftar visa det bearbetade planförslaget som kommunen har för avsikt att anta, och samtidigt ge berörda en sista möjlighet att lämna synpunkter. I ett granskningsutlåtande redovisas inkomna synpunkter tillsammans med kommunens förslag och ställningstagande med anledning av synpunkterna. Detaljplanen prövas efter avslutat granskningsskede för antagande och vinner laga kraft tidigast tre veckor efter att beslutet tillkännagetts, under förutsättning att beslutet inte överklagats.

Figur 1. Planprocessen vid ett utökat förfarande.

DETALJPLANENS SYFTE

SYFTE

Syftet med ändring av detaljplanen (ÄDP) är att skapa förutsättningar för att kommunens riktlinjer för uteserveringar på Alfred Nobels torg ska kunna upprätthållas.

BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

BAKGRUND

Det finns efterfrågan hos det ökande antalet restauranger runt Alfred Nobels torg att etablera väderskyddad uteservering med tak och väggar. Skälet till detta är att nyttjandet av uteserveringar inte ska vara helt väderberoende och att antalet restauranggäster över tid kan öka och därmed verksamheternas lönsamhet.

Gällande detaljplan medger uteserveringar på torget men saknar reglering för en samordnad, funktionell och gestaltad miljö. Så länge uteserveringarna varit öppna, relativt små ytmässigt och begränsade till den varma säsongen har nödvändiga anpassningar kunnat göras genom enkel dialog. Väderskyddade uteserveringar är större och kräver därmed en helt annan samordning och anpassning, inte minst vad gäller krav på tillgänglighet och säkerhet. Det finns även önskemål om uteserveringar som klarar vintersäsong, vilket ytterligare ökar de byggnadstekniska kraven och samordningsbehovet.

Med nuvarande lagstiftning och med nuvarande detaljplans reglering saknas möjlighet att bevilja tillfälliga bygglov för uteservering. Det är ur ett kommunalt perspektiv, som huvudman och ansvarig för allmänna ytor, inte lämpligt att i alla lägen tvingas bevilja permanent bygglov för uteservering. Särskilt när det inte kan ske samordnat, anpassat och därmed förutsägbart för alla som bedriver verksamheter runt torget.

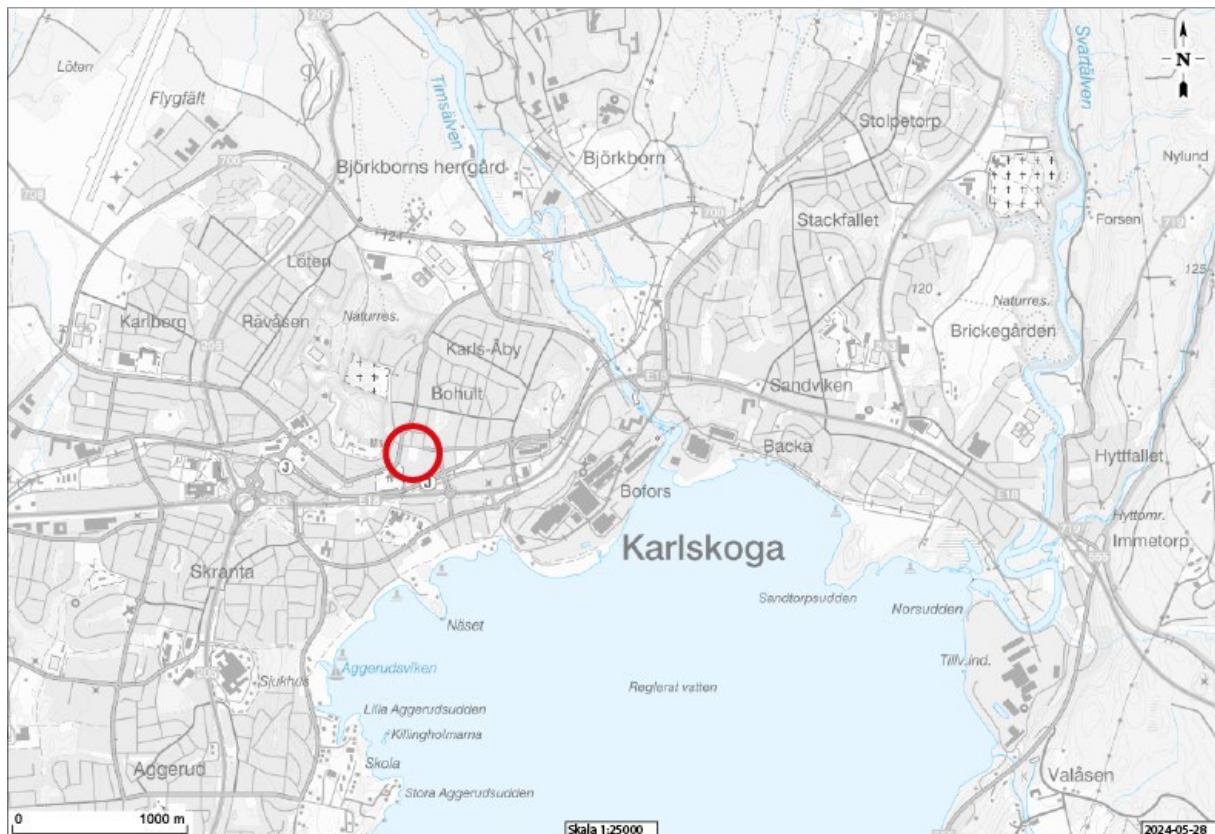
Därutöver har torget estetiska och kulturhistoriska värden som gör det viktigt att all byggnation på och runt Alfred Nobels torg sker med eftertanke och kunskap.

Slutligen pågår ett omfattande detaljplanearbete för fastigheterna i kvarteret Råkan (Bibliotekshuset och Kulan-komplexet) som bedöms komma att påverka omgivande allmänplatsytor. Även av det skälet är det viktigt att detaljplanen för torget och intilliggande ytor kan ges en reglering som är anpassad till de nya förutsättningarna.

Det krävs därför en bättre anpassning och samordning av uteserveringar på Alfred nobels torg. Särskilt om dessa ska vara väderskyddade och till och med vinterbonade. Gällande detaljplan medger inte detta, vilket föranlett behovet av att göra ändringar i detaljplanen för att möta de nya förutsättningarna.

LOKALISERING

Ändringsområdet är beläget i den centrala delen av Karlskogas kommun mellan Karlskoga bibliotek i söder och Hotell Alfred Nobel i norr. Torget ramas in av butiker, verksamheter, och restauranger. Strax sydväst om ändringsområdet ligger Karlskogas gamla kyrkogård och till öst finns flertalet parkeringsplatser. Ändringsområdet nås med gång- och cykel via Kungsvägen, Centrumleden, Bergsmansgatan och Katrinedalsgatan. Från Örebrovägen (E18) nås planområdet via Norra Viaduktgatan och slutligen Centrumleden.

Figur 2. Lokaliseringskarta.

OMFATTNING

Ändringsområdets landareal är cirka 12 353 m² och omfattar fastigheten Bregården 2:31 som ägs och förvaltas av Karlskoga kommun.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

Förslag till ändring av detaljplan har utförts enligt PBL 2010:900 och de nya föreskrifterna för detaljplaner BFS 2020:5 samt planbeskrivningar BFS 2020:8. Nedan följer en presentation av förslagna planbestämmelser. I nästkommande kapitel redogörs motiven till regleringarna nedan.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL ALLMÄN PLATSMARK

UTFORMNING AV ALLMÄN PLATS

1. Mark får inte upplåtas permanent för verksamhet som bedrivs i privat regi och får inte förses med permanenta byggnader och anläggningar som är privatägda.
2. Mark får upplåtas permanent för verksamhet som bedrivs i kommunal regi och får förses med permanenta byggnader och anläggningar som ägs av kommunen.

HUVUDMANNASKAP

Kommunen är huvudman för all allmän platsmark vilket är torg, gator och park inom ändringsområdet.

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är fem (5) år och börjar gälla från den dag detaljplanen fått laga kraft. Innan genomförandetiden gått ut får planen inte ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares vilja.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

MOTIV TILL REGLERINGAR

Ändringen av detaljplanen innehåller regleringar för att uppnå detaljplanens syfte. Enligt Boverkets förordning om planbeskrivning (2020:8) ska kommunen motivera varje enskild reglering och lagra motivet digitalt. Nedan följer en lista på bestämmelser och deras motiv.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL ALLMÄN PLATSMARK

UTFORMNING AV ALLMÄN PLATS

1. Motiv till egenskapsbestämmelsen är att säkerställa att allmän platsmark används för att främja gemensamma intressen och behov, vilka även kan förändras över tid. Att reglera upplåtelse av- och bebyggelse på mark skapar förutsättningar för en mer kontrollerad och samordnad utveckling av den allmänna platsmarken vilket möjliggör för en säker, funktionell samt estetisk miljö på lång sikt.
2. Motiv till egenskapsbestämmelsen är att säkerställa att allmän platsmark används för att främja gemensamma intressen och behov, vilka även kan förändras över tid. Att reglera upplåtelse av- och bebyggelse på mark skapar förutsättningar för en mer kontrollerad och samordnad utveckling av den allmänna platsmarken vilket möjliggör för en säker, funktionell samt estetisk miljö på lång sikt.

PLANERINGSUNDERLAG

KOMMUNALA

BESLUT OM NY DETALJPLAN

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 17 november 2021 att uppdra åt Samhälle och Serviceförvaltningen att upprätta förslag till ändring av detaljplan för *Alfred Nobels torg* (SBN 2021-00250).

GÄLLANDE DETALJPLAN

- **Detaljplan nr 644: Alfred Nobels torg**
Inom planområdet gäller detaljplan nr 644 *Alfred Nobels torg*. Laga kraft 2017-07-05 (akt 1883-P17/23). Större delen av det område som berörs av aktuellt ändringsförslag är i den gällande detaljplanen planlagt med markanvändningen TORG. Norra delen i detaljplanen, samt en liten del i den södra delen regleras av användning för centrumändamål. En mindre del av planens östra delar regleras av användningarna gata och park (Figur 3).

FASTIGHETSINDELNINGSBESTÄMMELSER

Förslag till detaljplan berörs inte av några fastighetsindelingsbestämmelser.

GÄLLANDE SERVIDUT, RÄTTIGHETER OCH SAMFÄLLIGHETER

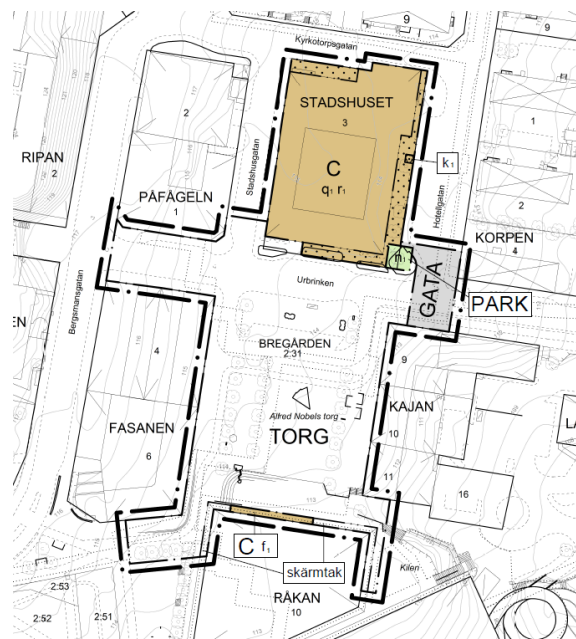
Det finns en (1) ledningsrätt och en (1) gemensamhetsanläggning inom ändringsområdet. I nära anslutning till ändringsområdet finns tre (3) servitut.

Inom ändringsområdet gäller:

- 1883-99/3.1 – Ledningsrätt fjärrvärme. Till förmån för Karlskoga Kraftvärmeverk AB
- KARLSKOGA RÅKAN GA:1 – Gemensamhetsanläggning för gatuvärme.

I nära anslutning till ändringsområdet gäller:

- 18-IM3-90/6384.1 – Servitut elkabel. Till förmån för: Karlskoga kommun
- 18-IM3-90/6386.1 – Servitut snabbtelefonväxel m.m. Till förmån för: Nebo Stenfastigheter i Karlskoga AB.
- 18-IM3-90/6387.1 – Servitut vattenledning. Till förmån för: VA-bolaget i Karlskoga AB.

Figur 3. Detaljplan för Alfred Nobels torg (akt 1883-P17/23).

FÖRENLIGT MED 3, 4 OCH 5 KAPITLET MILJÖBALKEN (MB)

Miljöbalkens 3:e kapitel behandlar grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Miljöbalkens 4:e kapitel behandlar särskilda bestämmelser för hushållning med mark- och vatten för vissa områden i landet. Miljöbalkens 5:e kapitel behandlar miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsförvaltning. Enligt PBL 4 kap 34 § och miljöbalken 6 kap ska kommunen upprätta en strategisk miljöbedömning om genomförandet av ändringen av områdesbestämmelserna kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

En undersökning om betydande miljöpåverkan har upprättats, daterad 2024-05-20. Enligt undersökningen bedöms ändringsförslaget inte medföra en sådan betydande påverkan på miljö, hälsa eller hushållningen av mark, vatten eller andra resurser. En strategisk miljöbedömning har därför inte utförts inom ramen för ändringen. Ändringsförslaget överensstämmer med nationella miljö kvalitetsmålen och bedöms i övrigt vara förenlig med Miljöbalken.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

ÖVERSIKTSPLAN

Karlskoga kommuns Översiktsplan (2011)

Punkter som anges i Översiktsplanen som går i linje med planförslaget är:

- Torgets attraktion förstärks, så det utgör stadens naturliga mittpunkt och ett offentligt rum som uttrycker glädje och stolthet.
- I Karlskoga sker satsningar på två handelscentra i kommunen – stadskärnan (från Kulan/torget till Skolgärdet) samt Storängen.
- Torget och området närmast runt detta ska stärkas och utvecklas som den viktigaste delen i centrum.
- Skapandet av attraktiva miljöer och träffpunkter för människor, vilka i de flesta fall även är kunder, är avgörande för att de långsiktigt ska fortsätta att frekvent besöka stadskärnan. Det är även viktigt med kontinuerlig utveckling och förnyelse, där det med jämna mellanrum sker förändring.
- Satsning ska ske på handelscentra ska ske i kommunens stadskärna.
- Stadskärnan ska bevaras och utveckla en helhetskaraktär med samtidigt anpassas till framtida behov.
- En levande stadskärna ska säkras genom att utveckla intressanta mötesplatser och utöka handelsverksamheten
- Kulturhistoriska värdefulla bebyggelser och områden bör bevaras men samtidigt anpassas till framtiden

VISION OCH MÅL

Vision och mål att nå 32 000 invånare (2019)

Kommunstyrelsen beslutade om ett mål som innebär att Karlskoga ska växa och bli minst 32 000 invånare år 2025. Med målet som utgångspunkt har ett antal prioriterade områden tagits fram som kan bidra till att målet nås. Kommunen behöver skapa mer kvalitet för mindre ekonomiska resurser. Att locka fler människor att flytta till Karlskoga innebär att fler bidrar till kommunens gemensamma resurser och att förutsättningar för ett levande Karlskoga med meningsfulla aktiviteter, nöjes- och handelsutbud ökar livskvaliteten för alla invånare. Syftet med projektet är att fler människor ska uppleva Karlskoga som en attraktiv stad dit man vill flytta och leva sitt liv efter arbetstid.

Punkter som anges i visionen och målet som går i linje med planförslaget är:

- **Ett attraktivt och levande centrum** – I centrala Karlskoga bubblar det av liv och rörelse oavsett årstid, aktiviteter av olika karaktär avlöser varandra under året och attraherar människor att ta sig in till Karlskogas stadskärna. Centrums utformning och estetik är ytterligare en anledning att människor tar sig in till Karlskoga för att njuta av vackra och trivsamma miljöer.

RIKTLINJER OCH PROGRAM

I mars 2024 beslutade Karlskoga Kommunstyrelse att anta och fastställa "*Riktlinje för uteserveringar på Alfred Nobels torg*". Dokumentet innehåller villkor och krav för

markupplåtelse för uteserveringar på torget. Även förslag till utformning av framtida uteserveringar ges i riktlinjerna. Den aktuella ändringen av detaljplanen syftar till att skapa förutsättningar att upprätthålla riktlinjerna.

Under december 2016 antog Karlskoga Kommunfullmäktige planprogrammet "*Riktlinjer för Alfred Nobels torg i Karlskoga stad*" samt utformningsförslaget "*Förslag till utformning av Alfred Nobels torg*". Syftet med planprogrammet var att skapa en viljeinriktning för den fortsatta utvecklingen av Alfred Nobels torg (nedan benämnt Torget) utifrån Kommunstyrelsens direktiv och den medborgardialog som genomfördes 2013. Huvudinriktningen i programmet var att Torget skulle bli mer tillgängligt och levande, men det lyfts också önskemål om att det ska bli "grönare", mer barnvänligt och säkrare. Vidare anger programmet att den framtida utformningen av Torget fastställs genom detaljplanering och andra åtgärder. Den nu gällande detaljplanen över Alfred Nobels torg togs fram med hänsyn till planprogrammet och vann laga kraft 2017-07-05. Den nu aktuella ändringen av detaljplanen bedöms inte strida mot planprogrammet.

RIKSINTRESSEN

KULTURMILJÖVÅRD

Planområdet omfattas inte av riksintresse för kulturmiljövård.

TOTALFÖRSVAR

Planområdet berörs av riksintresse för totalförsvaret Villingsbergs skjutfält, *område särskilt behov av hinderfrihet*. Den planerade markanvändningen bedöms inte innebära någon konflikt med nämnt riksintresse.

TRAFIKKOMMUNIKATION

E18 söder om planområdet omfattas av riksintresse för trafikcommunication. Den planerade markanvändningen bedöms inte innebära någon konflikt med nämnt riksintresse.

ÖREBRO FLYGPLATS

MSA-YTA

Ändringsområdet ligger inom MSA-ytan för Örebro flygplats. Uppförande av höga objekt inom MSA-ytan kan medföra konsekvenser för flygvägar till och från flygplatsen samt påverka flygplatsens CNS-utrustning. Flygplatser ska därför alltid tillfrågas som sakägare om detaljplanen ligger inom MSA-ytan och medger byggnadsverk över 20 meter. Alla objekt högre än 20 meter ska även lokaliserings-bedömas av LFV. Ändringsförslaget medger en totalhöjd på 20 meter och bedöms därför inte påverka MSA-ytan.

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som regleras med stöd av 5 kap Miljöbalken. Idag finns miljökvalitetsnormer för utomhusluft, för ytvatten, grundvattenförekomster samt för omgivningsbuller.

MKN LUFT

Statusen på luftkvaliteten i Karlskoga är osäker eftersom övergripande luftmätningar och/eller beräkningar inte har utförts sedan 2006. Karlskoga kommun bedömer att MKN för utomhusluft inte är på väg att överskridas i nuläget eller efter antagande av detaljplanen. D.v.s. att planförslaget inte innebär någon risk för att miljökvalitetsnormer för luft överskrids eller på annat sätt påverkas.

MKN YTVATTEN

Ändringsområdet ingår i delavrinningsområde *utloppet av Möckeln*. I dagsläget klassas sjön Möckeln ekologiska status som måttlig och den kemiska statusen uppnår ej god status enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige). Beslutad miljökvalitetsnorm för Möckeln är en förlängning av förvaltningscykel 3 (2017 – 2021) och innebär kvalitetskravet god ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus. Undantag i form av mindre strängt krav för god kemisk ytvattenstatus gäller för bromerad difenyleter, kvicksilver och kvicksilverföreningar, vilket är fallet för samtliga Sveriges ytvattenförekomster.

MKN GRUNDVATTEN

Grundvattenförekomsten Lokaåsen berörs av delar av ändringsområdet. Statusklassning för Lokaåsen enligt VISS (2024) är god kemisk grundvattenstatus samt god kvalitativ status. Beslutad miljökvalitetsnorm för Lokaåsen för förvaltningscykel 3 (2017 – 2021) är en fortsatt god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Påverkanskällor är bland annat förorenade områden samt transport och infrastruktur.

MKN BULLER

Till följd av EU:s bullerdirektiv infördes år 2004 en svensk förordning om omgivningsbuller (2004:675). Enligt 1 § i förordningen framgår att det ska eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. MKN för omgivningsbuller, såsom de idag är formulerade, gäller egentligen bara skyldigheten att kartlägga och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med fler än 100 000 invånare och Trafikverket för flyg-, väg- och järnvägstrafik som överstiger en viss trafiktäthet.

Enligt Plan- och bygglagen ska bostadsbyggnader lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet i fråga om omgivningsbuller. MKB för omgivningsbuller bedöms inte överskridas.

Enligt förordningen (SFS 2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader gäller följande:

- 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad bör inte överskridas.
- 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats bör inte överskridas, om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.
- Om 60 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad överskrids – bör minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden, och minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden (så kallad skyddad sida).
- Om 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats överskrids – bör nivån dock inte överskridas med mer än 10 dBA maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00 och 22.00.

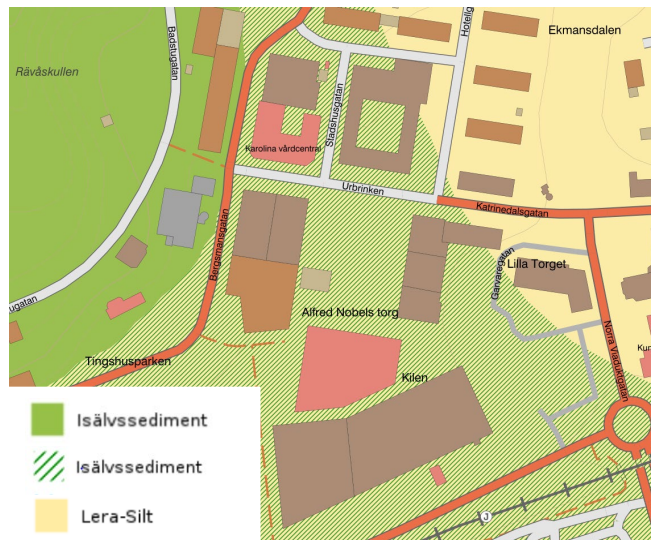

- För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller i stället för vad som anges i första stycket 1 att bullret inte bör överskrida 65 dBA ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnadens fasad.

Ändringsområdet påverkas primärt av buller ifrån vägarna Centrumleden, Bergmangsgatan, Urbrinken (gångfartsområde) samt E18.

GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN

Ändringsområdets grundlager består av lera och silt och det underliggande jordartslagret är isälvsdeiment (Figur 4). Isälvs sediment är vanligt förekommande jordart vid rullstensåsar. Rullstensås finns strax nordväst om området, *Rävåskullen*, se grönt fält. SGU (Statens Geologiska Undersökningar) uppskattar jordartslagret till 20–30 meter inom ändringsområdets södra delar innan dess att berg förekommer och 30–50 meter i ändringsområdets mest västra delarna.

Figur 4. Ändringsområdet i jordartskarta (SGU).

HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN

Det finns inga markavvattningsföretag eller vattenskyddsområden inom eller utanför planområdet. Området ingår i delavrinningsområdet *utloppet av Möckeln (sjö)*. Grundvattenförekomsten Lokaåsen ligger inom västra delarna av ändringsområdet.

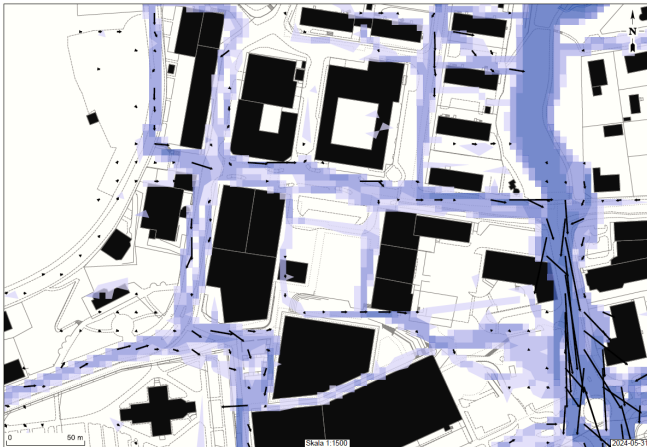
MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Genomförandet av ändringen av detaljplanen bedöms inte medföra negativ påverkan på dagvattenkvaliteten inom området, vidare bedöms ändringen inte äventyra möjligheten att uppnå ställda kvalitetskrav för berörda vattenförekomster. Karlskoga kommun bedömer att MKN för vatten inte påverkas negativt i och med ändringen av detaljplanen.

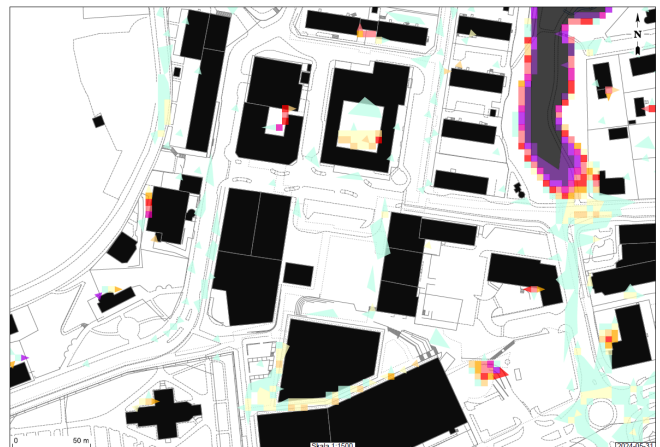
DAGVATTEN

Ändringsområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för VA, vilket även omfattar dagvattenhantering. Närliggande fastigheterna tar hand om dagvattnet genom det kommunala ledningsnätet men också genom naturlig infiltration via grönytor, d v s naturområden.

Enligt skyfallskarteringen för Karlskoga tätort finns inga direkta lågpunkter inom ändringsområdet där dagvatten riskerar att ansamlas vid ett skyfall. Det finns ett större flöde i norra delen av ändringsområdet som löper i östlig riktning. Detta flöde leds genom främst gatusystemet ner mot sjön Möckeln. Mindre flöden löper i sydlig riktning över torgets västra samt östra kanter innan det byter till östlig riktning och går ihop med det stora flödet.

Figur 5. Skyfallskartering och flödesriktningar

Figur 6. Skyfallskartering maxdjup

ÖVERSVÄMNINGSRISKER

Inom området finns ingen risk för översvämning, området utgör ingen lågpunkt som riskerar att någon byggnad blir översvämmad utan området är snarare en del av de högre partierna i landskapet.

KULTURMILJÖ

Alfred Nobels torg med omgivning är en central del av Karlskoga kommun och en del av de miljöer i kommunen som har kulturhistoriskt värde. Byggnader inom och i anslutning till ändringsområdet såsom Alfred Nobel hotell (f.d. Karlskoga Stadshus), Bibliotekshuset samt byggnader inom kvarteret Fasanen och Kajan har bland annat bedömts innefatta kulturhistoriskt värde och ingår i kommunens kulturmiljöprogram (ej antaget).

BYGGNADSMINNEN

Karlskoga Stadshus är byggnadsminnesförklarat och därigenom skyddat enligt 3 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) och är ett exempel tagen ur en tid som präglats av storslagna visioner. Stadshuset ingår i kommunens kulturmiljöprogram (ej antaget) som byggnadsminne (*lila*) och har därför högt kulturhistoriskt värde både lokalt och nationellt. Ändringsförslaget medför inga förändringar avseende stadshuset gentemot idag gällande detaljplan. Byggnaden är en modernistisk arkitektonisk byggnad. Byggnaden är en tre våningar hög och byggdes år 1939 ursprungligen som stadshus. I mitten av byggnaden finns en borggård, vilket i första början sågs genom en öppning från Alfred Nobels torg. Idag är öppningen omgjord till foajé och används som hotellreception. Stadshuset har material från regionen: spån, skiffer, marmor, koppar, järn och tegel. Utvändigt har byggnaden försetts med röda tegelfasader, där sidofasaderna har strikta fönsterband.

Figur 7. Alfred Nobel hotell f.d. Karlskoga Stadshus.

KYRLIGT KULTURARV

Strax väster om ändringsområdet ligger Karlskoga kyrka som har rötter från slutet av 1500-talet. Kyrkan byggdes ut i sin nuvarande form år 1706. Kyrkan är skyddad enligt 4 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) och är en av de mest intressanta bergslagskyrkorna i regionen. Kyrkan är en rödmålad kyrkobyggnad i bergslagsstil med spånklädda väggar och tak, med två korsarmar och ett kopparklätt torn med guldig kyrktupp. Även kyrkogården är regionens mest intressanta med många bevarade äldre gravar.

Figur 8. Karlskoga Kyrka.

ÖVRIG BEBYGGELSE MED KULTURVÄRDEN

Kvarteren Kajan och Fasanen är exempel på välbevarade och tidstypiska 1950-tals flerfamiljshus med butiker i bottenvåningen och bostäder ovanpå. Arkitektoniskt välutformad med välbearbetade detaljer och påkostade material som skiffer på tak och fasad.

Figur 9. Fasanen.

Dess enhetliga utformning ramar in kvarteren vid torget. Inga exteriöra förändringar bör utföras om det inte gäller återgång till tidigare utseende, det vill säga ersätta senare tillkomna fönster och portar med nya bättre anpassade till byggnadernas arkitektur. Vid åtgärder/underhåll bör material och utformning utföras med hänsyn till byggnadernas karaktär. Skyltningen av lokalerna bör harmoniera bättre med byggnaderna. Byggnaderna ingår i kommunens kulturmiljöprogram (ej antaget) och värderas till värdefull karaktär i sin helhet (*grön*), vilket är bland de nedre kriterierna i bedömningen.

Figur 10. Fasanen.

Figur 11. Kajan.

Figur 12. Kajan.

FORNLÄMNINGAR

Inom planområdet finns inga kända fornlämningar.

FYSISK MILJÖ

BEBYGGELSE

Ändringsområdet ramar in av bebyggelse, men innefattar inga. I norr avgränsas ändringsområdet av Karlskoga stadshus och i söder av biblioteksbyggnaden. I övrigt avgränsas ändringsområdet av byggnader i två till tre våningar som inhyser restauranger, detaljhandel, gym, optiker, bank samt det kommunala arkivet. Byggnaderna till väster och öster om ändringsområdet har slätt utformade fasader av puts i ljusgula och gröna kulörer medan biblioteksbyggnaden och Karlskoga stadshus har röda tegelstensfasader.

NATURMILJÖ OCH GRÖNSTRUKTUR

Torgmiljön har inslag av växtlighet i form av mindre träd som är symmetriskt planterade. En större ek finns intill sydöstra hörnet av Alfred Nobel hotell (f.d. Stadshuset), trädet är i gällande detaljplan skyddat genom bestämmelsen n_1 – Träd ska bevaras.

TEKNIK

DAGVATTEN, VATTEN OCH AVLOPP

Ändringsområdet ingår i verksamhetsområdet för kommunalt VA (vatten och avlopp). Vatten-, avlopps- och dagvattenledningar löper primärt intill och längs med bebyggelsefasad inom torgområdet.

VÄRME

Bebyggelse inom och i anslutning till ändringsområdet försörjs via det kommunala fjärrvärmesystemet. Fjärrvärme löper inom ändringsområdet på liknande sätt som VA-ledningar. Fjärrvärmens ombesörjes av Karlskoga Energi & Miljö AB.

EL, TELEFONI OCH IT

El löper in i planområdet på liknande sätt som VA-ledningar. Elledningsnätet är fullt utbyggt inom och i anslutning till ändringsområdet med gatubelysning, hög- och lågspänningsnät. Högspänningsnätet löper väster om ändringsområdet längs Bergmansgatan. Gatubelysning och lågspänningsnätet finns inom torgmiljö samt löper längs gator mellan bebyggelse. Bredband och telefoni kommer från söder och går längs Bibliotekshusets fasad och därefter norrut längs östra delen av Alfred Nobels torg och därefter norrut via Hotellgatan. Ledningar som el och bredband ombesörjes av Karlskoga Energi & Miljö AB och telefoni av Skanova.

AVFALL

Avfall hanteras av respektive fastighetsägare. Närmaste återvinningsstation finns idag drygt 300 meter öster om ändringsområdet.

SERVICE

Inom och direkt anslutning till ändringsområdet finns all typ av kommersiell service såsom, bank, postkontor, butiker, dagligvaruhandel, restauranger, optiker, gym, tandläkare, apotek, vårdcentral med mera. Närmaste grundskola finns lokaliserad cirka 100 meter från ändringsområdet. Närmsta förskola ligger ca 300 meter från ändringsområdet. Inom relativt närområde finns tillgång till konsthall, biograf och teater.

TRAFIK

PARKERING

Delar av planområdet nyttjas idag för parkering. I den norra delen av planområdet finns ett 20 tal markparkeringar. samt en större lastkaj med tillhörande angöringsytor som idag främst används för varutransporter till butikerna inom planområdet. I anslutning till ändringsområdet, inom kvarteret Råkan, finns idag 227 parkeringsplatser på Kulanhuset tak. Takparkeringen är tillgänglig från markplan genom en spiralramp på den östra sidan av Råkan 8.

GATUNÄT OCH BILTRAFIK

Detaljplanen är lokaliserad i de centrala delarna av Karlskoga kommun och är trafikmässigt välintegrerat i flera transportsystem i Karlskoga. Med bil nås ändringsområdet idag

uteslutande från Bergsmansgatan, Urbrinken och Katrinedalsgatan. Det går även att parkera bilen vid Kulan huset och gå cirka 100 meter till ändringsområdet.

Målpunkter i området är framför allt dagligvaruhandeln, restarunger på torget, gymmet och biblioteket, vilken gör att bilar, cyklister och fotgängare rör sig runt kvarteret frekvent.

GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

Till fots eller cykel nås ändringsområdet via Kyrkbacken i sydväst eller Badstugatan i nordväst. I öst nås ändringsområdet via Katrinedalsgatan och Urbrinken. Från söder kan ändringsområdet nås via gång- och cykelbana från Centrumleden. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt både inom och runt om planområdet. Under E18 (Örebrovägen) löper en planskild tunnel som kopplar ihop de centrala delarna med Bregården, Näset och Möckelns strand. Mellan ändringsområdet och Kulanhuset löper en kortare gågata mellan byggnaderna. Gågatan är försedd med entréer samt skärmtak för butiker.

KOLLEKTIVTRAFIK

Busshållplats för Stadsbuslinjer finns vid Urbrinken inom ändringsområdet. Strax sydöst om planområdet längs Centrumleden finns busshållplats för regionaltrafik. Busstationen ligger inom 600 meter ifrån planområdet. Kollektivtrafiken går med blandad turtäthet inom kommunens olika delar. Regionaltrafiken går till ett flertal kommuner, bland annat Örebro och Karlstad, med god turtäthet vilket utgör goda pendlingsmöjligheter både inom och utom kommunen.

JÄRNVÄG

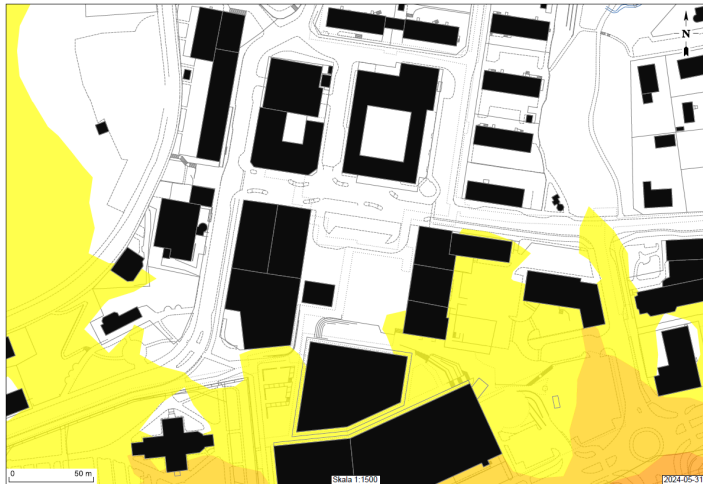
Strax söder om Centrumleden, cirka 150 meter (fågelväg) från ändringsområdet löper en enkelspårig järnväg. Järnvägen ligger, delvis uppbankad, direkt norr om Örebrovägen, E18 och strax söder om Centrumleden. Järnvägen genom Karlskoga är inte elektrifierad och den trafikeras enbart av godståg och tjänstetåg. Exempel på vanligt förekommande tjänstetåg är tågsätt som behöver flyttas från en station till en annan, dvs tåg som inte transporterar resenärer eller gods. Det kan också vara ensamma lok eller transporter i samband med banarbeten etc.

MILJÖ

HÄLSA OCH SÄKERHET

BEDÖMNING BULLER

Ändringsområdet ligger cirka 180 meter (fågelväg) från E18 (Örebrovägen). Det sydöstra hörnet av Alfred Nobels torg utsätts för mellan 55–59 dBA från E18. I övrigt påverkas inte torget av buller från E18.

Figur 13. Karta över ändringsområdet och buller från E18 (Örebrovägen)

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR OMGIVNINGSBULLER

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller anses inte överskridas.

RISK FÖR RAS OCH SKRED

Enligt SGU:s kartläggning av områden med ras och skredrisk finns det i ändringsområdets östra del ett område som består av med lera eller silt som lutar mer än 10% (rött område) samt ett akksamhetsområde för skred i finkorniga jordarter (gult område). SGU:s kartläggning av ras och skredrisker är schematiskt och baseras på lutning och höjdförhållanden.

Figur 14. Karta över ändringsområdet samt ras och skredriskområden

RISK FÖR OLYCKOR

Ändringsområdet ligger i närheten av E18 (Örebrovägen), vilket är en utpekad primär transportled för farligt gods.

RISK FÖR FÖRORENINGAR

Enlig Länsstyrelsens EBH-karta, karta över misstänkt eller konstaterat förorenade områden, finns ingen förorening eller misstanke om förorening inom ändringsområdet. Strax söder om Alfred Nobels torg, i biblioteksbyggnaden, finns lämningar av en kemtvätt

som är identifierat, men inte riskklassad. Till öster om ändringsområdet finns ytterligare ett område efter ett tidigare garveri som inte är riskklassad. Nordväst om torget har funnits verksamhet inom grafisk industri som inte är riskklassad. Om markföroreningar påträffas under mark-, spräng-, schakt-, eller fyllnadsarbete ska tillsynsmyndighet kontaktas.

RISK FÖR RADON

Det finns enligt kommunens granskningskarta inga dokumenterade höga radonhalter inom eller i anslutning till planområdet. Enligt folkhälsomyndigheten, Allmänna råd om radon inomhus FoHMFS 2014:16, bör inte radonhalten i utrymmen där människor stadigvarande vistas överstiga 200 becquerel per kubikmeter luft (Bq/m³). Ansvaret för att mäta den faktiska radonrisken på varje bostadsbyggnad och vidta tillräckliga skyddsåtgärder åligger fastighetsägaren.

KONSEKVENSER

NATURMILJÖ OCH GRÖNSTRUKTUR

GRÖNSTRUKTUR

Ändringsförslaget innebär att inga privata permanenta objekt får uppföras inom torgområdet, vilket innebär att möjligheten till vidare utveckling av gröna inslag inom ändringsområdet kvarstår. I kommunens riktlinjer för uteserveringar på torget finns även tydliga riktlinjer för hur objekt och uteserveringar ska förhålla sig till den befinnande grönskan inom ändringsområdet.

STADS- OCH LANDSKAPSBILD

Ändringsförslaget möjliggör för en mer kontrollerad och samordnad utveckling av den allmänna platsen inom området, däribland Alfred Nobels torg som utgör en viktig del för upplevelsen av stadsbilden. Ändringsförslag bedöms därför kunna medföra positiva effekter för stadsbilden.

MILJÖ

DAGVATTEN

Ändringsförslaget anses kunna få positiva effekter för dagvattenhanteringen. I och med att inga privata permanenta objekt får uppföras förblir kommunen flexibel i dagvattenhanteringen på lång sikt och kan lättare anpassa denna med hänsyn till exempelvis klimatförändringarna och ökade regnintensiteter.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR LUFT

Ändringsförslaget innebär inte någon risk för att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids eller på annat sätt påverkas.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR VATTEN

Genomförandet av det planerade ändringsförslaget i detaljplanen bedöms inte ha påverkan på dagvattenhanteringen. Kommunen bedömer att MKN för vatten inte kommer påverkas negativt efter antagande av ändringen av detaljplanen.

MILJÖKVALITETSNORMER FÖR BULLER

Ändringsförslaget innebär inte någon risk för att miljökvalitetsnormer för buller överskrids eller på annat sätt påverkas.

HÄLSA OCH SÄKERHET

ÖVERSVÄMNING

Risken för översvämningar inom ändringsområden anses inte påverkas av ändringsförslaget.

OLYCKOR

Ändringsområdet antas ligga tillräckligt långt (cirka 180 meter fågelväg) från- samt även höjdmässigt högre än E18 för att transportleden för farligt gods inte ska påverka området. Det finns dessutom annan bebyggelse mellan torget och E18, vilket vidare utgör en barriär mellan dessa och minskar riskerna av påverkan från E18 på ändringsområdet.

EROSION, RAS OCH SKRED

Ändringsförslaget medför inga förändringar avseende risker med hänsyn till de aktsamhetsområden som ligger i den östra delen av ändringsområden.

SOCIALA

BARNPERSPEKTIVET

FN:s barnkonvention gäller som utgångspunkt för beslut som rör barn och unga. Hur staden i stort och bostadsmiljöer i synnerhet utformas påverkar alla som bor och rör sig där. Barnperspektivet är viktigt att bevaka i planeringen. Detta rör till exempel tillgång till skola, lekmiljöer, samt trygga möjligheter att röra sig till fots och cykel mellan olika målpunkter.

Som tidigare nämnt är ändringsområdet trafikmässigt välintegrerat i övriga Karlskoga, så även gällande gång- och cykelvägnätet. I detaljplanens närområde finns ett välutbyggt, belyst gång- och cykelvägnät. Vid överfarter över mindre vägar är gång- och cykelöverfarter i plan och överfarter över större vägar, bland annat över Drottningvägen, är planskilda. Detta möjliggör för trygga transporter för barn och ungdomar inom området och för transporter in mot Karlskoga centrum. I närområdet finns en förskola, grundskola, ett flertal lekplatser och Frödingparken som utgör lämpliga rekreativsmöjligheter för barn och unga och nås via gång- och cykelvägnätet. Möjliggörandes av tillfälliga väderskyddande uteserveringar på torget innebär även ökade mötesplatser för unga. I anslutning till Alfred Nobels torg finns en mindre lekplats. När fler människor vistas på och kring torget blir det en säkrare och tryggare plats för barn och unga att vistas där. Ändringsförslaget och ändringsområdets läge i sig bedöms sammanfattningsvis som lämpligt utifrån barnperspektivet.

JÄMLIKHET OCH TILLGÄNGLIGHET

Planområdet är beläget i centrala Karlskoga med god tillgänglighet till handel, service och transport med kollektiva färdmedel. I områdets närhet finns även goda förbindelser vad gäller gång- och cykelvägar. Detta är viktigt ur ett jämlikhetsperspektiv då alla människor oavsett kön, etnicitet och funktionsvariationer skall känna tillgänglighet till platsen. Byggnaderna inom planområdet är redan tillgänglighetsanpassade med samtliga entréer i markplan. I Karlskoga kommuns riktlinjer för uteserveringar på torget ställs det krav på att samtliga uteserveringar ska vara tillgänglighetsanpassade. Likaså ställs det krav på att gångvägarna mellan uteserveringarna förblir fria från kablar för att säkerställa tillgängligheten på torget.

NÄRBOENDE

Området kring torget används sedan en lång tid tillbaka för centrumverksamheter. Genom möjliggörandet av tillfälliga väderskyddade uteserveringar kommer en ökad mängd människor att vistas inom området. Eftersom genomförandetiden för den gällande detaljplanen gått ut får omgivningen vara beredd på att området kan förändras och att

den förändringen kan påverka de närboende. Den form av förändring som föreslås i den här detaljplanen överensstämmer med visionerna för Alfred Nobels torg i såväl översiktsplanen och den pågående stadsutvecklingen som planprogrammet för torget och de nya riktlinjerna för uteserveringar. I en tätort av Karlskogas storlek får den omgivningspåverkan som uppkommer till följd av denna förändring i en stadsmiljö anses ligga inom den utveckling som de närboende får vara beredda att acceptera i ett sådant centralt läge som detta utan att de kan anses vara en olägenhet som är betydande i den mening som avses i 2 kap. 9 § PBL.

RIKSINTRESSEN

KULTURMILJÖVÅRD

Riksintresse för kulturmiljövård anses inte påverkas av ändringsförslaget.

TOTALFÖRSVAR

Ändringsförslaget anses inte påverka riksintresset för totalförsvaret.

TRAFIKKOMMUNIKATION

Riksintresse för trafikcommunication anses inte påverkas av ändringsförslaget.

HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN

JORDBRUKSMARK

Ändringsförslaget tar inte värdefull jordbruksmark i anspråk.

TRAFIK

MOTORTRAFIK

Möjligheten till väderskyddade uteserveringar ökar möjligheterna att nyttja torget även på vinterhalvåret, vilket kan medföra ökade motortrafikflöden i synnerlighet under vinterhalvåret.

GÅNG- OCH CYKEL

Ändringsförslaget kan komma att medföra viss förändring i gång- och cykelstråk över torget beroende på mängden uteserveringar som anläggs och vilken storlek dessa får. Gång- och cykeltrafiken kan även komma att öka i planområdet om fler väderskyddade uteserveringar kan uppföras.

BEBYGGELSE

Ändringsområdet utgörs av allmän plats med användningsbestämmelsen TORG, vilket innebär att större byggnation inte får uppföras. Ändringen i gällande detaljplan möjliggör för tillfällig byggnation av exempelvis väderskyddade uteserveringar med tak.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR

En genomförandefrågorna redovisar de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att åstadkomma ett ändamålsenligt genomförande av detaljplanen. Beskrivningen är vägledande för genomförandet och har ingen rättsverkan.

FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

Ändringsförslaget reglerar att allmän platsmark inom ändringsområdet inte får upplåtas för verksamhet som bedrivs i privat regi. Ändringsförslaget påverkar i övrigt inte förutsättningarna för fastighetsreglering och är inte ett hinder för upprättande av exempelvis ledningsrätter för allmännyttiga ledningar eller annat i det fall det finns behov.

TEKNISKA FRÅGOR

TEKNISKA ÅTGÄRDER

Ändringsförslaget innebär inga förändringar avseende hantering av tekniska åtgärder. KEMAB ansvarar för drift och underhåll av elnätet samt VA och anvisar anslutningspunkt för fastighetsägare. KEMAB driver fjärrvärmeanläggningen i Karlskoga. Tvingas ledningsägare vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda ledningar för att möjliggöra exploatering, förutsätter ledningsägare att den part som initierar åtgärden bekostar den.

UTBYGGNAD AV ALLMÄN PLATS

Karlskoga kommun ansvarar för utbyggnad och skötsel av allmänplats.

UTBYGGNAD AV VATTEN OCH AVLOPP

Ändringsförslaget medför inga förändringar avseende utbyggnad av vatten och avlopp. Karlskoga Energi och Miljö AB (KEMAB) är huvudman för det allmänna vatten-, avlopps- och dagvattennätet. KEMAB svarar därmed för utbyggnad, drift och underhåll fram till anvisad anslutningspunkt. KEMAB ansvarar för omhändertagande av dagvatten på allmän plats. Eventuella kostnader för flytt och förstärkning av ledningar bekostas av den part som initierar åtgärden.

EKONOMISKA FRÅGOR

PLANA VGIFT

Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglovsprövning.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

TIDPLAN

Handläggningen påbörjades under våren 2024. Planändringen förväntas bli antagen under andra halvåret 2024. Genomförandetiden för detaljplanen är 5 år och börjar gälla från och med det datum detaljplanen har fått laga kraft.

Ändring av detaljplan för Alfred Nobels torg

SAMRÅDSHANDLING